

Arbejdspligtige, Gaardmand, Husmand og Tjenestefolk i Kommunen, have maattet gaa flere Uger, ja Maaned for at faae Sneen rigtig opkastet og Veiene ryddeliggjorte, navnlig naar der i Februar og Marts er faldet megen Sne, og der derefter er indtruffet Løbved. Jeg mener altsaa, at der til enhver Tid maatte være en overordentlig stor Sum parat, for at Kommunen skulde kunne udrede Betaling for Snekastningen. Jeg tror ogsaa, at det vil være overordentlig vanskeligt for vedkommende Snefoged at holde den tilbørlige Kontrol med Arbejdet, saaledes at der virkelig bliver bestilt, hvad der kan gøres Fordring paa; jeg tror, at der, saaledes som Sagen nu er ordnet, er mere Arbejdsloft tilstede, end der vil blive efter Lovforslaget, da man vil være tilbørlig til at lade Arbejdet være noget længere for at tjene desto mere. Jeg tror i det Hele taget, at det er uheldigt at ville afløse Snekastningsbyrden. Jeg har ganske vist ikke overset, at der længere hen i Loven er givet Sogneraadet Bemyndigelse til at bringe det Beløb, der er paalignet Vedkommende i Skatter, i Afregning i det Beløb, der tilkommer dem for Snekastning, men dette kan dog ingenlunde ophæve den Ulempe, at Kommunen maa have et meget stort Budget; det maa i alt Fald være saa stort, at Kommunen ikke skal risikere at gaa Fallit, netop naar det er mest nødvendigt at faae Sneen kastet, hvilket paa Landet, hvor der er en lang Vej til Løgen og Jordemoderen, er af overordentlig Vigtighed. Der staar rigtignok i § 12, at kun indtil $\frac{1}{3}$ af det Mandsskab, hvorover der kan raades, i Reglen maa tilfuges til Snekastning paa samme Dag, og man kunde vel synes, at denne Bestemmelse kunde forebygges, at de Herrer, som jeg før omtalte, som med til Snekastning; men jeg anser det ikke for ganske betryggende, at der staar „i Reglen“, thi i mange Tilfælde vil det, naar det er rigtig ondt Veir, og Veiene maa staffles ryddelige, være nødvendigt at ophjæde alt Mandsskabet. Det var dette, jeg havde at udtale om Lovens første Afsnit angaaende Snekastning. Det er saaledes min faste Overbevisning, at denne Lov, hvad dette Forhold angaar, vil være meget upraktisk og til Dels uigjennemførlig. — Det næste Afsnit i Loven handler om Kjørler og andet Pligtarbejde til Sognekommunen. Hvis Kjørlerne og det Naturalarbejde, der endnu er tilbage i Kommunerne, bliver afløst, saaledes som her er foreskrevet, tror jeg, der vil blive begaaet en Uret navnlig imod Husmændene og særlig imod de Husmand, som have Jordlob, og hvis Bedrift er saaledes, at de have en Ko eller to Køer og en Hest. Disse Husmand svare i min Egn fra 5 til 20 Rd. i Skat, men de ere ifølge Lovens fra gammel Tid samt ifølge gamle Lovbestemmelser fritagne for at yde disse Kjørler til Kommunen. De ville imidlertid efter min Mening ikke koste saa ganske lidt, naar de skulle udføres ved leiede Folk eller gives

i Entreprise efter Licitation, og Følgen deraf vil altsaa blive, at Skatterne ville blive forholdsvis høiere for de nævnte Husmand, der have en Lovhjemlet Ret til at være fri for den Slags Byrder. Disse Husmand paa Landet, som have en eller to Køer og en Hest, ere allerede saaledes stillede, at jeg ikke kender nogen Livsstilling, der fordre større Økonomi og større Løvelighed, for at de Vedkommende kunne, som man kalder det, til daglig Brug komme godt igennem. Disse Folk maa i Reglen se nøie paa enhver Udgift; de maa være sig bevidste, at det er nødvendigt at passe paa Skillingen, og den forhøjede Skat, som vilde komme til at falde paa dem ifølge Bestemmelserne om Afløsning af alle Kjørler, vilde saaledes blive uretfærdig mod dem; den vilde være meget mere følelig for dem end for Gaardmændene. Jeg beklager, at det er kommet saa vidt, som det jo er ifølge Loven af 21de Juni 1867, hvorefter Veiarbejdet ogsaa kan udføres for Kommunens Regning, ved leiede Folk eller i Entreprise. Det Samme, som nu er Tilfældet med Kjørler, har ogsaa været Tilfældet med Veiarbejdet; det har paahvilet Kommunens Gaardbrugere, men naar det bliver udført ved leiede Folk, komme Husmændene til at betale en forholdsvis altfor stor Del af Kommunens Udgifter; thi Veiarbejdet i en Kommune løber i Reglen op til at være godt og vel en Trediedel af samtlige Kommuneudgifter, og selv om det maatte i Begyndelsen medføre en noget større Udgift, end det vil gjøre i Fremtiden, ville dog de Folk, som jeg nævnte, der nu svare 5—20 Rd. i Skat, i mange Tilfælde komme til at svare en Trediedel mere eller maatte henimod en halv Gang faa meget. Smidlertid er det dog kun fastsat ved Lov, at Veiarbejdet kan udføres ved leiede Folk, og det er ganske vist, at Kommunerne mange Steder endnu ere saa retfærdige, at de, hvad ganske vist i andre Henseender kan være forbundet med Ulemper, ere tilbøjelige til at lade Arbejdet udføre in natura. Jeg vil altsaa tillade mig at hævde, at jeg fra mit Standpunkt i Lovforslaget ser en Uret imod Husmændene, som ifølge Lovbestemmelser eller mangleaarig Lov ere fri for Pligtkjørler, og jeg kan ikke se, at vi for Tiden, i alt Fald saalænge vi ikke have faaet en interkommunal Beskatning, have Brug for denne Lov. Naturligvis mener jeg, at vi skulle lade Sagen gaa til anden Behandling og skulle overgive den til et Udvalg, men jeg kunde ønske, at dette Udvalg vilde foreslaa en motiveret Dagsorden, saaledes at vi ikke vilde spille videre Tid paa Loven, idet jeg som sagt fra mit Standpunkt anser den for at være meget upraktisk og i enkelte Henseender uretfærdig.

Chr. Pedersen: Det tør maaske være mig tilladt at give en Fremstilling af denne Sags tidligere Behandling her i Thinget. Som bekendt blev en lignende Lov indbragt til os i de sidste